

AKATALPA ÖYKÜ

Nisan 2010 - Sayı 8

Akatalpa Öykü

ISSN 1305 - 7685

Akatalpa Şiir ve Eleştiri Dergisinin Parasız Ekidir

KOYU GÖZLÜ YABANCI KADIN

İsmail Mert Başat

Koyu gözlü bir yabancı kadını sokakta durdurup ona "Korkuyorum, bir dakika bana eşlik eder misin?" dedim. Kadın beni son derece sakın bir havayla karşıladı ve elimden tutup, bir körü yolun karşısına geçirir gibi gecenin içinden geçirdi. Ben de "Ne iyi kadın.." diye mırıldandım. Kadın yeniden geceye yürüdü. Karanlığa karışırken ağırıp-epриди, seyrelti. Titreşen fotonlarının arasında benden havalanıp ona tutunmaya çalışan, yalvaran, havlayan ve gökyüzünü dolanırken dağılan sesimi tanıdım.*

Biri şeffaf, diğeri simsiyah iki saydamlık beni sıkıştırdıkça, Giocometti takıntılı birisi "Biraz daha incelik, uzasan-a.." diye seslendi. Kendime uzanıp, aşağılara baktım. Çizilirken silinen derinlik. Yolları kaybettim.

Teli, gökdelenin tepesinden, sarp kayalığın burcuna germişlerdi. Telin üzerinde çakılı kalmıştım. Başım dönüyor, tabanlarım acıyor, ama ne bir adım geriye, ne bir adım öteye gidebiliyordum. Tel, rüzgârda hafif hafif sallanıyordu.

(*): İtalikler, Maurice Blanchot'nun bir fragmanından derlenmiştir.

(Öteye Aım Yok ötesi; Çev. Nami Başer; Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2000)

2009

YÜZÜMDE EMANET DURURDU GÜLÜŞLERİM

Didem Görkay

Şair yazar Kemal Göleli, dün akşam Kurtuluş Çobanoğlu Sokak'ta sevgilisinin evinin bulunduğu beş katlı apartmanın terasından atlayarak yaşamına son verdi. Sinir krizi geçiren sevgilisi, komşuları tarafından zorlukla yatırıldı. Arkadaşları, yazarın çok fazla alkol aldığı, son zamanlarda uyku hapi almadan uyuyamadığını söyledi. Kemal Göleli'nin cenazesi, yarın öğle namazını müteakiben Şişli Camisi'nde kılınacak olan cenaze namazından sonra, Feriköy Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Selma'nın Evinde İlk Sabah

Gözlerimi açtığımda, odanın duvarında kendi şiirimden bir dizeyle karşılaştım. Önce şaşırıp; hâlâ uyanamadığımı, bir

düşün içinde savrulduğumu sandım, ama yataktan doğrulup duvardaki dizeyi tekrar okuduğumda rüya görmediğimi anladım.

Yüzümde emanet dururdu gülüşlerim...

Kurtuluş'taki evde, geceleri babamın rakı, sabahları annemin kahve içtiği balkonda oturup, mezarlıktaki ağaçların seslerini dinleyerek yazdığım şiirlerimden birinin ilk dizesiydi bu. Duvarında kendi şiirimden dize yazan bu eve, daha önce hiç gelmediğime emindim. Yerdeki mavi halıyı, camlardaki çiçekli perdeleri, üzerine örtülmüş saten yorganı ilk defa görüyordum. Başım çatlayacak gibi ağrıyordu. Bu eve nasıl geldiğimi, ya da getirildiğimi düşünürken odanın kapısı açıldı. Daha önce hiç görmediğim bir kız, elinde kahvaltı tepsisiyle yatağa doğru yürüyordu. Daha fazla dayanamayıp sordum:

-Ben hiçbir şey hatırlamıyorum, nasıl geldim buraya ve daha da önemlisi siz kimsiniz?

-Buraya ben getirmek zorunda kaldım sizi, o kadar sarhoştunuz ki Taksim'in ortasında bırakamadım. Benim kim olduğuma gelince, adım Selma.

-Çok teşekkür ederim her şey için. Ben de Kemal Göleli, şair yazar, kendimi tanıtmama gerek yok aslında; siz odanızın duvarına benim şiirimden bir dize yazacak kadar beni tanıyorsunuz sanırım, diyerek gözlerimi karşı duvara çevirdim.

Gülümsedi, yatağın karşısındaki kadifesi yıpranmış koltuğa her an kalkıp gidecek gibi ilişivermişti. Her şeyden korkan bir hali vardı, vaktiyle çok örselenmiş, çok incitilmişti sanki. Konuşurken cam kırıkları batıyordu sesine. Bir gülün, dalından koparılırken kimsenin duymadığı çılgılığı sanki... Bir çocuğun, okula başladığı ilk gün yaşadığı kimsesizlik duygusuydu bakışlarından yansıyan. Tanıdık bir şey vardı yüzünde. Selma'nın sesiyle kendime geldim.

-Beğenmediniz mi çayı? İçmiyorsunuz.

-Çok beğendim de, hâlâ şaşkınım. Hiçbir şey hatırlamıyorum, dün geceyle ilgili. Biraz anlatırsanız; dün gece beni nerde gördünüz, neden herhangi biri gibi yanımdan geçmediniz de beni buraya getirdiniz? Bu soruların cevabını alırsam sizden, ikinci bardak çayımı daha rahat içebileceğim.

-Dün gece, pek çok akşam yaptığım gibi Taksim'de yürüyüşe çıkmıştım. Bazı zamanlar vardır, belli bir sebebi olmadan yürürsünüz. Dün akşam da, sebepsizce yürümek istediğim bir akşamdı. Meydana doğru sizi gördüm. Çok içmiştiniz, ayakta durmakta zorlanıyordunuz. O anda, adımlarım ilerlemedi. Siz hatırlamıyorsunuz, ama o bir dakikada bana güldünüz; uzun yıllardır beni tanıyormuşsunuz gibi baktınız ve güldünüz.

-Ve sonra da beni taksiye bindirip buraya getirdiniz, duvarında benim dizemin yazılı olduğu eve.

Gene gülümsedi Selma, gülüşünde gökkuşağının altından geçme hayalleri kuran bir çocuğun masumiyeti...

-Sorularınızın cevabını aldığınıza göre ikinci bardak çayınızı daha rahat içersiniz.

Çayımı içerken odayı inceliyordum bir yandan da; ortaya dağılmış kıyafetler, okunup yerine kaldırılmamış kitaplar arasında kendi kitabımı gördüm:

Sencer Aydın, İsmail Mert Başat, Şükrü Bilgiç, Furkan Çelikaş, Oktay Emre, Didem Görkay, Suna Güler.

Kemal Göleli, Tentürdiyot Kokardı Çocukluğum Papatya Yayınlar.

Kitabı yazdığım zamanı hatırladım. O öyküleri yazarken, hayattan vazgeçmeyi ne çok istemiştim. Çok mutsuzdum, terk edilmişim, her bir satırda yarımı daha da büyütüyor, bundan da sanki gizli bir mutluluk duyuyordum. Şimdi ne kadar da uzak geliyordu o günler. Canımı o kadar yakan, çoktan evlenmişti başkasıyla, çocuğu olmuştu. Benimle kuramadığı mutlu aileyi, başka biriyle kurmuştu. Yaz ikindilerinde şeftali eziyor muydu acaba kızına, ateşi çıktığında telaşlanarak sirkeli su yapıyor muydu? Kocasını işten geldiğinde bana sarıldığı gibi mi sarılıyordu ona da? Dergilerdeki söyleşilerime bakarak hatırlıyor muydu eskiden ne kadar mutlu olduğumuzu? Her şey nasıl da eskiyordu. Çay bardağını, elimin içinde sıkıştığını fark ettim. Selma'nın sesiyle çıktım tehlikeli sulardan.

–Umarım bana kızmadınız, dün gece sizi buraya getirdim diye. Sormadım size, ama inanın sorsam da cevap verecek durumda değildiniz. İnsan, unutmak için bu kadar çok içer. Hâlâ unutamadınız mı?

Şaşırmıştım, hiç tanımadığım bir kız benim hayatım hakkında ne çok şey biliyordu.

–Siz, benim neyi unutmaya çalıştığımı nerden biliyorsunuz?

Yerinden kalktı ve eline az önce benim baktığım kitabı aldı, bir sayfayı açtı. Kitabın, bir defadan daha çok okunduğu belli oluyordu sayfaların kenarlarından. Selma, açtığı sayfanın kenarını kıvrarak uzattı bana.

Seni seviyorum hem de nasıl...

“Fesleğenler de Soldu” isimli öykümün başlangıç cümlesiydi. Çok içtiğim, çok ağladığım, onu çok özlediğim günlerde yazdığım bir öyküydü. Selma'ya bakmak için kafamı kaldırdığımda; cama burnunu dayamış, bir fotoğraf karesi gibi sessizce uzayan sokağa baktığını gördüm. Kitabı masanın üzerine bıraktım ve Selma'nın yanındaki cama burnumu dayadım. “Çiçek dürbünlerini bilir misin?” dedim. “İsterdim ki, çiçek dürbünleri gibi olsun hayat, camdan bakınca hep çiçekler açsın.” Gülümsedi Selma, gülmüyordu da gülümsüyordu sanki. Bir martının kanat çırpışı, inceden bir sümbül kokusu, yılın ilk karının sevinci... Ne çok şey saklıydı gülüşünde. Tanıdık bir şeyler... Cama burnunu dayamış, ödevlerini yapmayı unutmuş, ama bunu dert etmeyen iki çocuktuk sanki o sabah. Her şeye yeniden başlayabilir miydim?

Kurtuluş Günleri

Selma'nın evinde uyandığım o sabahtan sonra, haftada üç dört gün görüşmeye başladık. Selma, tanıştıktan bir ay sonra, çeviri yaparken ona yardım etmemi istedi; böylece Moda'daki evimden bazı eşyalarımı alarak, onun evine yerleştim. Bana, çocukluğumu hatırlatıyordu Selma'nın evi. Büyürken, acıların da yaraların da büyüdüğünü daha öğrenmediğimiz çocukluk günleri... Çocukluğumu beraber geçirdiğim, şimdi yurtdışında bir barda şarkı söyleyen Mehmet'i, Eda'nın gelinliğiyle peri gibi fotoğraf stüdyosundan çıkışını... Bu sokakta geçirdiğim her bir anı ne çok özlediğimi...

Sabahları evin altındaki Kanarya Pastanesinden, *pastanenin girişinde her an ötmeye başlayacak kadar canlı bir kanarya resmi duruyordu* poğaça kokusu giriyordu odaya. Karşı sokakta, Selma'nın sürekli el değiştirdiğini söylediği bir kahvehane vardı. Ne garip, çocukken orada bu kahvehane var mıydı? Bir türlü hatırlayamıyordum orada ne olduğunu. Ocakta çalışan adamı düşünürdüm, bazı yağmurlu günlerde camdan bakarken. Çay bardakları, kahve fincanları ile geçirilen bir günün sonunda karısının demlediği çayı içerken televizyon karşısında uyuyakalışı geliyordu gözlerimin önüne; karısı üstünü örter miydi acaba, yoksa üşür müydü pencerenin arasından rüzgâr girerken içeri? Bazı geceler, uzaklarda bir

otelden havai fişek atılırdı. Selma, merak edip yerinden kalkmaz, hatta duymuyormuş gibi yapardı. Bir gece, Selma'yla beraber bakmak istedim gökyüzündeki renk cennetine. Bakmak istemedi, “havai fişeklerin, ayın canını yaktığını” söyledi. O gece balkonda sigara içerken düşündüm, ayın canı yanar mıydı havai fişeklerden? Canı yanıyorsa, sonsuz gökyüzünde nereye saklanabilirdi ki. Sabahları, radyodan gelen bir şarkıyla uyanıyorduk. Üst katta oturan, öğretmen emeklisi olduğunu öğrendiğim Mustafa Amca, her sabah aynı saatte açıyordu radyoyu. Gençliğinde birini çok sevmiş, ona kavuşamamış bir daha da kimseyle evlenmemişti. Kulaktan kulağa yayılan söylentiye göre, çok sevdiği ama kavuşamadığı kadın da bu mahalledeydi. Birbirlerine sadece selam veren iki uzak akraba gibiydiler belki de. Adı neydi kim bilir, birlikte sinemaya gidip, sinema çıkışı İnci Pastanesi'nde profiterol yemişler miydi? Saklamışlar mıydı sinema biletlerini, anısı olduğu için atılmaya kıyılmamış, kitap arasında kurutulmuş saklanmış papatyaların bulunduğu bir kutuda? Her şey bir kere oluyordu hayatta, bütün sevinçler bir kere oluyordu aslında, aşk bir kere...

Akşamları, canımız sıkıldığında Kurtuluş'un arka sokaklarında yürüyor; Feriköy'de eski evlerin fotoğraflarını çekiyorduk. Bu yürüyüşlerde tanıdığımız yaşlı bir amca vardı. Sürekli aynı camın önünde oturuyor ve hep aynı hüznle bakıyor, her geçişimizde bize el sallıyordu. Sanki bütün ömrünü, o camın önünde birini beklemekle geçirmiş gibiydi. İnsanın içine, ince kesikler atan bir görüntüydü. Yürüyorduk yorulana kadar, yorulunca eve gelip şarap içiyor, şiirler okuyorduk. Selma, keyifli olduğu günlerde pikaba bir tango koyar, benimle dans etmek isterdi. Çocukça bir şeyler vardı sevincinde. Gülüşünde tanıdık bir şeyler... Uzun bir yolculuk sonrası kavuşulan anneler, bayramlarda verilen kolalı mendiller, lavanta kokan patiska çarşafalarda uyumanın huzuru... Bazı geceler, çocukluğundan bahsedirdi. İlkokulda hiçbir çocukla arkadaşlık edemediğinden, bütün çocuklardan uzak durduğundan, kitapları küçükken sevmeye başladığından ve zamanla bu sevginin bir tutkuya dönüşmesinden, çiçek dürbünlerinin nasıl güzel olduğundan, abaküslerin çıkardığı sesteki sevinçten, elinden kaçırılan uçurtmalardan...

İçkiyi fazla kaçırdığımız bir gece, Selma bir kutu çıkardı yatağın altından. İlkokul sıralarını hatırlatan bir kap kâğıdıyla kaplanmış ayakkabı kutusu. Merak ediyordum, içinde ne olduğunu. Selma da heyecanımı fark etmiş, sınava girmek üzere olan küçük bir çocuğu öper gibi yanağımdan öpmüş ve kutuyu önüme bırakmıştı. Ne zaman heyecanlansam yanaklarım kızarırdı, gene böyle olduğunu hissetmişim kutunun kapağını açarken. Kutuyu açtığımda şaşkınlığımı gizleyemedim; gazetelerde çıkan röportajlarım, şiir dinletilerinde çoğu benden habersiz çekilmiş fotoğraflarım... Selma, rahat bakmam için balkona çıkmış gökyüzüne bakıyor ve Mustafa Amcanın evinden mahalleyle yayılan şarkıya eşlik ediyordu.

Benim bile çoktan unuttuğum söyleşilerimin yer aldığı dergileri elime aldım. Tarihlerine baktım, çocukluk kadar uzaktı nerdeyse söyleşilerin yapıldığı zamanlar. Bu dergilerin çoğu, şimdi çıkmıyordu. Ne kadar zaman onlara baktım, hatırlamıyorum. Selma, yanıma geldiğimde hava aydınlanmaya başlamıştı. Sabah kuşlarının sesi geliyordu dışarıdan. Kanarya Pastanesi'nin fırına sürdüğü ilk poğaçaların kokusu açık camdan içeri giriyor, beni çocukluğuma götürüyordu. Ona sormak istediğim ne çok şey vardı, ama sanki biri ağzımı elleriyle kapatıyor, konuşmamı engelliyordu. Gözlerimin içine baktı, gene o duygu... Tanıdık bir şeyler, ama ne bulamıyorum. Parmaklarıyla yanaklarımı sildi, ağlamışım demek, neden ağladığımı bilmiyorum, içimde bir yer kanıyor. Günün ilk saatlerindeki sokağın sessizliği, Feriköy'de bir eskicide görüp çok beğendiğim, Selma'nın “Nasılsa doğum gününe az kaldı, şimdiden hediyem olsun.” diyerek aldığı Dual marka pikap, duvarda asılı çok eski bir filmin sararmış afişindeki yalnız

adam... Her şey kanıyordu. Selma'nın yüzüne, dudaklarının kıvrımına, gözlerinin içine bir kez daha bakıyorum. Aylar sonra, ilk kez o gece fark ediyorum, Selma'da bana tanıdık gelen şeyin gülüşü olduğunu. Güldüğünde Eda'ya o kadar benziyor ki, içim kıpır kıpır oluyor birden. Sarılıyorum Selma'ya, Eda'ya sarıldığımı düşünerek.

O gece, Selma'nın gökyüzüne bakarken eşlik ettiği hüzzam şarkıyı "Ömrüm seni sevmekle nihayet bulacaktır"ı yıllar önce adada bir meyhanede Eda'yla dinlediğimiz geceyi, Eda'nın sanki hep birilerini yolcu eder gibi hüznle bakmasını, birlikte yürüdüğümüz İzmit sokaklarını, bütün acılarımızı unutmak istercesine şarap içip dans ettiğimiz yılbaşı gecesini, İzmit'te öğrencilerin kahvaltı yapmak için tercih ettikleri ucuz bir pastaneden aldığımız un kurabiyelerini yerken Eda'nın çocukluk anılarını anlatışını, Eda'nın anneannesini onun un kurabiyesini çok sevdiğini bildiğinden, sınavının kötü geçtiği okul dönüşlerinde onu gülümsetmek için çayın yanına un kurabiyesi yaparmış küçükken, ateşlendiğim bir gece sabaha kadar başımda oturup alnıma sirkeli bez koyarken gözlerimi açtığımda bir hayalmiş gibi beliren ellerini ürkek bir güvercine benzetişimi, sigara içerken incecik parmaklarının sigaranın korundan yanacak diye korktuğum zamanları, soğuk günlerde kazağının kollarını ellerine kadar çektiğini, pazar günlerini hiç sevmeyişini, bana yazdığı mektupların kenarlarına yaptığı çizimlerdeki ince yalnızlığı...

Sabaha karşı daldığımda, rüyamda Eda'yı gördüm. Gelin çiçekleri vardı elinde, gelin telleri saçlarının arasından beyaz güzel boynuna dökülüyordu. Nikâh masasına doğru yürüyorduk ki bir çatırdama sesi duyuldu. Ayaklarımın altından yer ikiye ayrılıyordu. Bağırarak uyandım, terden sırlıslıklam olmuşum. Selma, yanıma oturmuş endişeli gözlerle bakıyordu.

-Ne oldu canım kötü bir rüya mı gördün?

-Bilmiyorum, hatırlamıyorum, dedim. Oysa hatırlıyordum, Eda'nın omuzlarından aşağıya bir nehir gibi akan saçlarını, dudağının kıvrımını, gece gibi uzayan kirpiklerini... Hepsini hatırlıyordum, Selma'ya baktım. Dün geceye kadar fark edememiştim, Eda'ya benzediğini şimdi ona bakarken utanıyordum kendimden. Eda'yı hâlâ seviyordum, birini bu kadar severken bir başkasının yanında olmak. İçimde yaşadıklarımı, aklımdan geçenleri bilse incinmez miydi Selma? Oysa ben hep korkmuştum, birilerini incitmekten. Bir an Selma'ya, gördüğüm rüyayı anlatmak; Eda'yı unutamadığımı söylemek istedim. Bunun bir gün geçeceğini, beni bırakmamasını, çocukken karşıdan karşıya geçerken annemin elimi tuttuğu gibi elimi sımsıkı tutmasını, babam gibi yolun ortasında elimi bırakmamasını isteyecektim. "Kaçırdığımız bütün trenleri birlikte yakalayalım." diyecektim, eğer konuşabilseydim... Elbette geçecekti, buna inanmak istiyordum, Eda'nın benim mutluluğumu da valizine koyarak gittiği şubat akşamından sonra, çok içtiğim, çok ağladığım günlerde birkaç yazar arkadaşımın ısrarıyla gittiğim Psikiyatrist Ruhi Apak da öyle dememiş miydi? "İlaçlarınızı düzenli olarak aldıktan ve ben bunu yapabilirim dedikten sonra her şey geçecek inanın buna." Duvarların maviye boyandığı mavi umudun rengiydi çünkü o muayenehanede, deri koltuğun üzerinde kıvrılıp günlerce uyumak istemiştik. Uyandığında bütün yaralarının iyileşmiş olmasını, ben uyurken gizli bir elin Eda'nın eli başucuma mimozalar bırakmasını istemiştik. Ruhi Bey'in elini sıkarak dışarı çıkarken, inanmak istemiştik her şeyin geçeceğine. Çaresizlik içindeki insanların, en imkânsız şeyin inanmaları gibi inanmıştım. Ama kendimi boş yere avuttuğumu anlamam uzun sürmedi. O gece, eve gittiğimde bütün ilaçları tuvalete atıp sifonu çektim, keşke ilaçlarla birlikte yaşadığım her şeyi, her gün başka yerinden kanayan hayatımı da atabilseydim. Ben bunları düşünürken, içerek unutmaya çalıştığım bir acıyı yeniden yaşarken, Selma ellerimi sıkı sıkı tutmuş, ne düşündüğümü anlamak istercesine bakıyordu.

Konuştüğümde elimi bırakmamasını isteyecektim, oysa dudaklarımdan dökülenler beni bile şaşırttı, öyle yalnızım ki...

Selma sustu, suskunluğun bağırılmaktan daha fazla anlam taşıdığını ne zaman öğrenmişti kim bilir, sesiyle babasının şiddetli kavgaları sırasında annesinin kafasına atılan, ama duvarda kırılan vazonda belki de düğün hediyesiydi kırılan vazo, uzak bir akrabadan. Annesi kırılan parçaları toplarken eli kesilmişti inceden bir kan sızmıştı çiçekli halının üstüne sonrasında annesinden öğrenmiştir suskunluğu. Sevmiştim Selma'yı, ama Eda'ya benzediğini fark ettikten sonra ona Eda'ya sarıldığımı düşünerek sarılmıştım. Eda kapanmayan bir yaraya dönüşmüştü, kapanmaya başlayınca yarımın kabuğunu kaldırıyor, yeniden kanamaya başlayınca da ağlayarak annesine seslenen bir çocuk gibi bağırıyordum, ama anneme değil, karanlık bir boşluğa. Annem, pazen gecelikler giyen, kışın hastalandığımda üşümeyeyim diye sobanın kenarında ısıttığı tuğlaları ayaklarımın altına koyan annem, yanımda olsaydı yaralarımı sarardı belki. Batmaya başlayan güneşin yakut gibi parıldayan ışıkları, Kurtuluş'un birbirlerine yaslanan apartmanlarının arasından dar sokaklara düşüyordu.

Selma, bütün gün susmuştu, suskunluğunda en çok sevdiğim çiçeklerden biri. Belki bir sümbül, ya da badem çiçekleri... İnsanı hüznlendiren bir görüntü... Selma anlamıştı her şeyi, öyle yalnızım ki diyerek onun yanında kendimi yalnız hissettiğimi anlatmak istemiştik. Selma'nın gözlerinden kaçmak, nereye gittiğini bilmediğim bir trene atlayıp bu şehirden uzaklaşmak istiyordum. Küçüklüğümde beri, hep trenler vardı düşlerimde. Bir trene binip gitmek... Bunu düşünürken, kendimi Eda'nın yaşadığı şehirde buluyordum nedense. Bindığım tren, beni oraya götürmüş olsun. Eda, trenin gelmesinden çok önce gara gelmiş, tahta bir bankta oturmuş beni bekliyor. Sarılıyoruz birbirimize, sadece birbirimizin sesini duyuyoruz. Tren düdüklüğü, simitçinin sesi, güvercinlerin hep birlikte havalanırken çıkarttıkları kanat sesleri... Her şey bizim dışımızdaydı, o küçük istasyonda yalnızca ikimiz vardık. Keşke o anı dondurabilseydik. Birbirimize sarıldığımız, rüzgârın Eda'nın saçlarını benim sakallarına savurduğu o büyüdü anda kalsaydık. Karamürsel sahilinde bir çay bahçesinde sen ısrarla aile çay bahçesi derdin Eda, sana hiç sahip olmadığın aile mutluluğunu hatırlatan yerlere sığınırdu hep otururken birbirimize yaslanarak Hereke'deki evlerin ışıklarını seyrederken, annemle babanın kavga ettiği geceler odanın camından görünen ışıklı evlerde hep mutlu aileler düşlediğini... Trenlerin, o kadar insanla birlikte gizliden bir hüznü taşıdığını, içinde baba olmayan bir eve baba evi demenin ne kadar acı olduğunu... Pazar sabahları, beni Haris Alexiou'nun şarkılarıyla uyandırmanı... Soğuk kış gecelerinde film seyrederken dizimde uyuyakalmalarını... Kanadı kırılmış bir kuş gibi hep sendeleyeyen, uçamayan düşlerimizi birbirimize anlatırken yaşadığımız kırık mutlulukları... Omzundaki aşı yerinden öptüğümde, "İşte şimdi çiçek oldum." deyişini... Yaşadığımız her şeyi çok özleyordum.

Bu aşkıta, bütün ihtimaller ayrılık üzerine miydi Eda?

Selma, gece de suskunluğuna devam etti. Benim de susmaktan başka çarem yoktu, beni yıllarca uzaktan sevmişti, keşke gene öyle kalsaydı her şey. Bu evde ilk uyandığım sabah, daha onun adını öğrenmemişken sessizce gitseydim. Şimdi ne gidebiliyor, ne de tam anlamıyla hayatımı Selma'nın hayatına katabiliyordum. Benimle birlikte, o da yok oluyordu yavaş yavaş. Eda'ya duyduğum aşk, bahar yağmurlarıyla debisi yükselip yatağından taşmış bir nehir gibi, önüne kattığı her şeyi sürüklüyordu.

(Selma'nın İç Sesi)

Ben, Kemal'in yanında hep parantez içindeydim. Onun yanında, hâlâ Eda vardı sanki. Bana bakarken bazen dalıp gidiyordu, başka bir masalın kahramanıydı. Ben, hep yalnızdım

bu ilişkide. Ona, yeni bir sayfa olarak sunmuştum kendi hayatımı, her şeyi unutmamı, mutlu olması için. Ama olmuyordu. Eğer intihar edeceğini bilseydim susmazdım, kırık dökük de olsa sözlerim konuşurdum, ilk günlerdeki gibi elinden tutardım başkasını sevdiğini bilerek. Bir gün, her şeyin, yaşadığı tüm acıların geride kalacağına inanarak Kurtuluş sokaklarında gezerdik. Biz, eski bir fotoğraf gibi duran sokaklarda hep üç kişi gezdik aslında; ben, Kemal ve Eda. Hatta bazen ben hiç olmadım, hissediyordum benimle değil de sanki Eda'yla yürümüşçesine dolaştığını. Bazen çok içtiğinde bana "Eda" dediği olurdu, fark etmezdi bile. Kızamazdım ona, sadece Eda'ya öfke duyardım, Kemal'in hayatını bir yıkıntıya çevirerek gittiği için.

Sana hiç anlatmadım Kemal; senin Eda'yla mutlu olduğun günlerde onu nasıl kıskandığımı, ayrıldığını öğrendiğimde içten içe bunu istediğim için kendimden utandığımı, seninle ilgili haberleri aldığım şair arkadaşlarımdan ne kadar acı çektiğini öğrendiğimde "Keşke ayrılmasalardı!" dediğimi... Seni unutmak için tıpkı senin yaptığın gibi çok içtiğimi, bir gün karşılaşırız diye Moda sahilinde uzun yürüyüşlere çıktığımı, seni görebilmek için çıktığım yürüyüşlerde annelerinin gezmeye çıkardığı küçük çocukları sevdiğimi, ama içlerinde senin adını taşıyanların başını daha başka bir şefkatle okşadığımı... Senin çiçekli elbiseleri ne kadar çok sevdiğini bildiğimden, çiçekli elbiseler giydiğimi, Şehit Adem Yavuz vapurunda, rüzgârın savurduğu bir gazetenin kitap ekinde senin vücutunu görünce farkında olmadan gözyaşlarımla aktığımı, çantasından çıkardığı mendili anne şefkatiyle bana uzatan yaşlı bir kadına seni anlattığımı... Senin çocukluğunun geçtiği sokakta yaşayabilmek için buraya taşındığımı, küçükken seni korkutan pasajların içindeki dükkânlardan hiç kullanmayacağımı bildiğim düğmeler, renk renk kurdeleler aldığımı... Taksim'de kendini kaybedecek kadar içtiğin gece uykunun arasında gözlerini açıp, "Eda nerdesin?" diye bağırmanı ve hiç tanımadığı bir sokakta kaybolmuş bir çocuk gibi ağlamamı... Bunları hiç söylemedim sana. Ne çok şey vardı, sana anlatmak istediğim.

Kemal'in cesedinin morga kaldırıldığı saatlerde; Eda, Cihangir Coşkun Sokak'ın en güzel deniz manzarasına sahip evinde kızına "Küçük Kara Balık"ı okurken uyuyakalmıştı. Selma'nın iç sesini duyan, toprak saksısında kederli duran, bütün güzellikler gibi solacağı günü bekleyen bir sümbüldü. Kemal'in, eşyalarıyla birlikte evinden getirdiği, Eda'yla birlikte ettikleri mor bir sümbül...

TREN, SEN VE ÇOCUK GÜLÜMSEMELERİ

Şükrü Bilgiç

Usanmış trenler, yorgun, isteksiz, üzgün ve pişman bir emanetçi gibi o amansız ayrılıkları alıp götürürdü. Arada bir kırağı düşmüş sararmış bozkır gecelerini ürkünün çığlıkları atan ve öfkelerimizi tutsak edip, sonra istasyonlarda birer ikişer oraya buraya terk eden trenler. Ürperten, kırağılı şafaklarda sigara kokusu bir umut olurdu. Kısa zamanlar, ucu bucağı olmayan zamanlar olurdu ve yine o trenler, o başı öne eğik öfkelerimizi teker teker birer pişmanlık olarak toplardı. Geri döndüğümüzde, yaşlı, dişsiz ninelerimiz, kendi geçmişlerine yanar gibi hüzünle dövünürlerdi halimize. Perişanlığımıza

bakıp, dizlerini döverlerdi. Döndük, çünkü her uğradığımız kentte, kasabada sensiz fırtınalar vurdu bizi. Camekanına koyu yeşil yapraklı kırmızı güller ve sapları çaprazına duran sazlar resmedilen hemşeri kıraathaneleri bile bizi kabul etmediği için

oralara da sığınmadık. Sadece gelip geçerken yanık memleket havaları, yüreğimizi kanatırdı; duygulanırdık. Keklik ve tavşan avı, horoz dövüşü, taklacı güvercin, yağlı güreş muhabbetleri bizi sarmazdı.

Sen pişman olduğun halde dönmeyenlerdendin. Sabahları taze çay ve iyi pişmemiş poğaça kokularına bayılırdın. Dönmediğin için pişmandın ama hiç belli etmezdin. Biliyorum seni, ağlamak isteseydin de beceremezdin. Korkardın ağlamaktan, yenilmekten ve teslim olmaktan. Onun için istemezdin boynu büküklüğü, başı eğikliği. Sen çalı dikenleri gibi direnmeyi severdin.

Güçsüz, kaçkın, ezik ve yine de direnen! Ve bir yolunu bulup yaşama tutunan.

İnadına inadına sarhoş şarkılarla, küskün çiçeklerle, üşüyen kuşlarla, dilenci öfkeleriyle, hırsız cesaretleriyle, polis kayıtsızlığıyla, iki er, bir çavuş eşliğinde sevk edilirken bileklerindeki kelepçeyi gizlemeye çalışan tutuklunun utancıyla dost olurdun. Durup bakardın o insanların ardı sıra. Mezarlık bekçileri ürktürdü seni. Korkudan kaçarken, korkuya yakalanırdın. Korkardın... Ve elbette üzerine kar yağın şaşkın güz kuşları gibi üşürdün. Ama aldırmazdın ve geri dönmezdin. İşte o güçsüz direncin beni bitirirdi. Kıskanırdım güçsüz ve direnen halini.

Yaz ortasında, akşamları rüzgarı hiç durmayan bozkır istasyonlarında üşürdün. Küfürlerin, sövmelerin, sitemlerin gözü kör olsun; öfkelerine yetmezlerdi. İstasyonlarda, kemirilmiş mısır koçanlarından almaya çalışırdın öfkeni; tekmelerdin. Köpekler ürkerdi. Herkes durup, mısır koçanının nereye kadar gideceğine bakardı. Sonra yeniden yürürdün. Birileri, sana belli ettirmeden kafayı yemiş hareketi yapardı senin için. İşaret parmağını kulağının biraz üzerinde çevirir, çeker giderdi.

Üzüm bağları üzerinde dağılarak giden duman, nereye götürdüğünü bilmeden bir aşkı da, onun yaktığı bin acıyı da savurup giderdi. Sonra kuşlar, korkup paslı ve yosun bağlamış damların ıssızlığına sinerdi. Kuşlar da uçmaktan yorulmuşlardı. Uçmaktan korkmuşlardı. Teslim olmuşlardı paslı ve yosun tutmuş damlara. Hep acırdın; avıcılardan, trenlerden ve çocuklardan korkan, cılız, kibrit çöpünden daha ince bacakları olan, çevik bozkır kuşlarına. O kuşlarda kendinden bir şeyler bulurdun; güçsüz, korkak, kaçkın ama inadına yaşama tutkun.

Öfkelerimiz, bizi tutsak edip, kıyı bucak, kasaba ve yoksul kentlere savururdu o trenlerin yolculuk kokan kompartımanlarından. O usanmış; ter, osuruk, çocuk çiši, portakal, mandalina ve elma kabukları kokan, genç annelerin utandığı, babaların kolayca öfkelenildiği, yaşlıların horladığı, dindarların oturarak namaz kıldığı, memur hanımlarının evde hazırladıkları köfte ekmek ikram ettiği kompartımanlar bahaneydi.

Önce çatlayan, dağılan, yırtılan, hep kabadayı olan ama sonra pişman olan sabrımız. Keşkelere sığınan kararsızlığımız bizi bir kere daha güvensiz şarkılara muhtaç ederdi; mahkum ederdi. Mırıldanır dururduk yarım yamalak bildiğimiz o yeni moda olmuş şarkıları. Günlerce... Çok gururluyduk ama sonunda o gerçek aşklardan artakalan güvensiz, ihanet eden, terk edip giden marazi şarkılarla dost olmayı kabullenirdik. Oysa, inan ki doğru dürüst aşık olmayı bile beceremedik. Neydi o bize yabancı olan boyası yırtılmış sandallar, kayıklar ve ıslak tahta sandalyeler, masalar. Kediler de bir baş belasıydı o sikkın olan canımıza...

Öylesine saftık...

Elbette çilgın aşklar zamanı gelip geçerken sen uysal bir suçlu gibi başını önüne eğerdin. Ve her keresinde uysallığına, ve her keresinde suçluluğuna bin kere din, iman billah pişman olurdun. Tövbe edeceğine, küfür billah; bir daha; bir daha aman dileyip; ıssız derin ve ürküten; küçük, koyu yeşil bir koya düşer gibi, onun sevdalı, dalgın, dibi ağlamak dolu gözbebeklerinde yitip giymeyi özlerdin.

O üzüm bağlarına sığman evlerde; taze ceviz taşıyan, nar hırsızlığına giden, kenger sakızı toplayan, sincap kovalayan, kertenkeleleri kuyruklarından yakalayıp, onlarla oynayan çocuklar akşamları erken uyurdu. O uykularda çocuk gülümsemeleri vardı. Bir de ceviz ve sincaplarla konuşmalar, kertenkelelerden ürkmeler... Çocuklar neden gülümsediklerini bilmezlerdi bile o derin, oyun oynamaktan yorgun ve saf düşlerinde.

Ey sevgili, söyle şimdi, o sevimli çocuk gülümsemelerinin olduğu yerlerde seni ben özlemlerimin neresine koyayım. Durulmayı beceremeyen yüreğimle, seni ben kimlere yoldaş edeyim? Direnmeme nasıl söz geçireyim? Geri çocuk olamam ki, sincap kaçışlarına güleyim. Kertenkele kuyruklarıyla eğleneyim.

Susup; gözlerinle ayrılığa, terk edilmişliğe, hasrete söven toy ve telaşlı sevgilim, gittin işte, istediğin gibi gittin. Giderken de tutkularımı amansız, zalim bir sorgulama gibi, çapraz bakışlarınla; koyu yeşil, derin bir su gibi olan gözlerinle mahkûm edip gittin.

Olsun!

Yine de duramam ben sana...

Trenler gelip geçse de, ben seni o çocuk gülümsemelerinin, ceviz ve sincap sayıklamalarının, kertenkele kaçışmalarının olduğu, dam kuşlarının üşüdüğü yerlerde; oralarda hep bekleyeceğim... Köpekler uyuzdan ölse de, çocuklar kuyulara işese de, yaşlılar kahvede osurup birbirlerinin üzerine atsa da, iki çift bilezik eksik yapıldı diye nişan bozulsa da umurumda değil. Yine de duramam sana...

Ve git, inan ki git. O gözbebekleri neredeyse oraya git. İmrendiğin dağlara oralara git. Yanına bir kibrit çöpü, iki tadımlık tuz, bir lokma ekmek almadan git. İmrendiğin koyu yeşil sularsa, oralara git. Küreği bir yerlerde unutulmuş, küçük sandalın iplerini kopar da git. Kibrtsiz, tuzsuz, ekmezsiz, ipsiz, küreksiz ve bir tadımlık şarap, bir bebek avucu kadar sevda almadan git. Karıştırsam kör olayım. Çok çok arđın sıra küfrün bini; ana avrat, şeref, yiğitlik bir para olur. Soran olursa da 'yok bir şey' derim. O kadar! Elimden başka ne gelir ki?

İstanbul – Oslo, Mart 2009 - Ocak 2010

NİŞAN

Sencer Aydın

Mat kuru bir sonbahar sabahında bir kamyonetin içinde üç insan, arkasında daha da çok insan, yerlerde yapraklar, havada yapraklar, her yer hareket halindeki insanlarla yapraklarla doludur. Bir şehrin taşıyıcı mevsimidir bu. Açılığa giriş vaktidir. Beş yeniay doğup ölecek, bu sürede artık sadece memurlarla bekçiler yevmiye alacaktır. Kenara para atmış karıncalar evlerine kapanacak, akılsızlar memleketlerine dönecek, benim gibiler de kötü kamyonete binip yukarı doğru yollanacaktır. Arabanın içi kara çarşafarla dolu. Kabak tekerlerin arabanın tavanına kadar taşıdığı kasislerde benimle birlikte kafa sallıyor, "para biriktirecektin evladım, sorumlu olacaktın biraz" diyorlar

bence. Ama ağızları bağlı, üzerlerinde müessese ismi bulunan çöp torbaları bunlar, kocaman. Arkadaki iki sıra, olduğu gibi bunlarla dolu. Öndeyse şoför, yanında ben, yanımda çöpten de acayip kokan yavuz bir işçi var. Neyin işçisiyse böyle kokulmaz arkadaş! Kamyonetin kasanında başka beş altı işçi daha var. Demek ki çöpler içinde insanlar dışarda. Mahzunluk var üzerimde, acayip gelmiyor bana şu durum. İşçinin ötesindeki büyük aynada, bazen bir işçinin kalın darlaşmış kazaklı güdük bir kolu kasadan dışarı sarkıyor, rüzgârın durumuna göre kesif beyaz bir duman kantarlı bir küfür gibi havaya rest çekip sonra hemen yokluğa karışıyor, kasanın içinde yerlere serilmiş, yıllar öncesinin haberleriyle dolu gazeteler, sıkıttan ve çöp torbalarına karşı verilen savaşın kaybedilmesinden doğan utançla okunarak oyalanmak istiyor, işi biten, resim dolu sararmış koca koca yapraklar da havada bir an asılı durup telaşlı bir adam gibi bir yanı sağa bir yanı sola atılıyor, sonra aracın yarattığı akıma kapılıp hızla dümdüz bir çizgide bir çılgılık gibi gözden yitiyorlar. Değersizlik hissi her yerime siniyor.

Dimdik bir dağ yolunu tırmanıyoruz, motorun sesi berbat. Kimse konuşmuyor, can almaya giden bıkkın bir kötülük tümeni gibiyiz. Torbaların dibinden sular sızmaya başlamış olmalı, nasıl bir salatanın en güzel yeri suyuyusa, çöpçülere soracaksın en tahammülü güç koku neymiş diye. Şu çöpün suyunda yenmemiş karidesin de parmağının olduğuna kalıbımı basıyorum. Dayanılmaz kokudan ağızımız burnumuz karışıyor "hef mef" diye olmayacak sesler çıkarmaya başlıyoruz, adam yerine konmaz olaydım da öne oturtulmayı şu havadar kasada eski gaste okuya okuya gideydim. Varacağımız yer bir çöplük olmadığına göre bir açıklama yapmak lazım: bu torbalar birkaç gündür atıldıkları yerden alındı biraz önce, ben araca bindikten biraz sonra. Hepsi oraya aynı yerden gelmişti; yani şu anda gittiğimiz yerden. Ayrıldıkları yere geri götürülmelerinin sebebi bir yüzükmüş. Kayıp bir yüzük varmış. torbalardan birinin içinde olma ihtimali de büyükmüş. Ama niye insanlar dışarı, torbalar içeri konu bu açık değil, yüzüğün varlığında şekillenen maddiyatçı duyguların etkisiyle de olabilir, bir farkı olmadığı için de. O torbaların birinin içinde bir yüzük var, insanın içinde ne var? Benimkinden yenilmişlik, çaresizlik ve kötek yemiş bir köpeğin gözleri. Demek ki insanlar gibi eşyaların da bir tekeri, feleği var, bir gün geliyor içine bir yüzük giriveriyor. İnsanlarda ise tekerin terse gittiği zamanlar oluyor, ben de orada olmalıyım, o derin çentikte, üst üste kaybetmişliğim ondan herhalde. Arka kasadaki işçiler ayaklandı birden, aynaya doğru ellerini sallıyorlar, şoför görse de hiç tınmadı ama adamlar işçi elleriyle arabanın tavanına vurmaya başlayınca mecburen bastı pedala. "N'oldu lan" dedi, "birinin bir şeyi düşmüş yola, biz içerdekiler ne düşürdüklerini bile anlayamadık", "kimin" dedi şoför, aynadan suratına baktı bir şeyini düşürenin, o an arabayı hareket ettirip yola devam etti. Bir şey demedi işçiler başka, yeniden çöktüler gaste kaplı oluklu saca. Benim zamanımda böyle olmazdı, işçi haklarını aklımdan geçirmeden kahve bile söylemezdim, kahve içerken bazen şarkı söylettiğim Rus garsonlar da halinden memnundu hep. Severek isteyerek eğlendirirlerdi beni, tabiatım böyle, şarkıları, oyunları, sanatı severim. Şimdi kış vakti Rus garsonlar köy evlerinde, biz çöp evindeyiz Türk oğlu Türk birbirimize kaldık, çöp suyunun kokusu salon ceketime kadar sindi. Nihai hedefte araçtan aceleyle öksüre tıksıra indik, karşımda otopark bekçisi kıyafetinde tombalak bir yüz: tanıyorum bu elma suratlıyı, Alyiğit abi, bahçevan.

"Bu yapraklar ne kadar süre düşer bilir misiniz?" dedi bana. Üç yıldır beni görmemişti, az önce çayın başından birlikte kalkmışız gibi selamsız sabahsız bu cümleyi etti bana. Güneş sol omzunun üstünde bir dutun çıplak dalları arasında yükseliyor, Alyiğit abi ayasıyla toprak arasında dimdik duran kadim bir değnek ve bilgece eğilmiş başıyla, insan güden bir peygambere benziyordu. Beni sinamak için sorduğunu

düşündüğüm bu soruya düşen aynı adama daha dün "bu perdeyi nasıl buldun" diye soruyorlardı", "erken mi kapandı sizce perde, yanıtlanmamış sorular mı vardı?" ..vanilyalı pipomu yakardım.. "dramatürji üstkurmaca açıdan sallantılı değil miydi?" Neyse, şimdi iyi kötü açık havadayım artık, hem çöp kokusundan yırttım, hem işçininkinden. Bu yapıklar daha ne kadar süre düşermiş, bilir miymişim? "Alyiğit abi, bahçevanın soracağı soru mu bu?" dedim. Sorumdaki inceliği hiç anlamadı, dümdüz şikâyetini sürdürdü. "Düşüyorlar süpürüyorum, on dakika sonra yine birikiyorlar" falan diyor, "..Niye döker, ne süreyle döker ağaçlar yapraklarını?" "Bitene kadar.." dedim, "...Bildiğim, bir şey dökülmeye başladıysa dökülemeyinceye kadar sürer o iş". "Yorulduğum süpürmekten" dedi Alyiğit. Arkasında plastik masaya yaslanmış çalı süpürgeyi ve zeytin tenekesinden kesilmiş uzun saplı büyük farası gördüm, işte o anda ben de onun yanına taş duvara oturdum. Ağzım acıydı, çigara yakamadım, ama içmiş kadar oldum. Alyiğit'in süpürmekten yıldıği kırmızı sarı kupkuru yapraklara baktım, yapraklarda koştukları ağacı gördüm, çırılçıplak kalmış. Hem tütününü hem rakıyı bırakmış Alyiğit abi, "aferin" dedim.

İşe almış adam kim onu; ben! Peyzaj kadrosu kuruyordum ekibin şefi hoş kadın bunu da getirdi kattı ekibe; "..Kefilim ona, buranın yerlisi, iyi bir bahçevandır" dedi. Sonra bahçevanın kendi anlattı bir akşam halı sahada maç yaptıktan sonra, "Beyim ben belediyede işçiydim" dedi, "bu kadına çattım" -tatlı kadını- "aldı beni galiba mecburiyetten belediyenin çiçek bahçe kısmına, sonra da belediyeden emekli olunca iyice o kadının yanına geçtim. Ben çoban bir adamım. Otu çiçeği bilirim ama bahçevanlığım buraya geldiğimden beridir yalan dolan olmasın hiç aramızda". Çobandı, öyle bir ıslık çalardı ki araba camı inerti, yine de bahçevan tuttum onu, bahçevan dediğin ne iş yapar ki, biraz çiçek eksin sağa sola, çalıları budasin, erkek incirler var, onları aşılasin, bir de soran meraklıya şu falanca çiçeğidir, buyrun koklayın, bu filanca ağacıdır, yemişinden çalmayın, desin yeter. Kaç yıl oldu bak, kadın gitti o kaldı, ben gittim o kaldı. Şimdi şikâyet ediyor: "Bahçevan adama otopark bekçiliği yaptırıyorlar" diyor. Tiyatroda anti-rol diyoruz buna Alyiğit abi, gel senle anlaşalım, sen işinden şikâyet etme, ben de hiçbir şeyden. Buraya neden geldiğimi biliyor musun? O seni işe alan adama benziyor muyum? Pipomda tütünüm kalmış mı, haberin var mı?

Akşam Alyiğit'in oğlunun nişanı varmış. Bunu söylediği andan itibaren için için beni de çağırmasını bekliyorum, beyhude. Yörüktür Alyiğit, bunlar nişanda bile en kötü oğlak keser, belki de kuzu, artık şansına, alsana beni de nişana? Yok, lafım hiç geçmiyor. İyice zor geliyor şu güz günü, rahatlayan şu ağaçlar, üzüyorlar mı, ağacın, bitkinin başına bela ettim kaç yıl şu çobanı, bana mı kızıyorlar da esirgiyorlar beni nişandan. Çobansa da bakmadı mı size, ilgilenmedi mi? Kaç defa gördüm sırtını gövdenize yaslamış uyurken! Vay vay vay, Ahmet o! büyümüş de nişanlanıyor, taze kızlara ağızını sürüyor demek! Ahmet'e daha tüysüz tıfilken hayatının ilk işini yine ben vermedim mi, kazandı ilk para benim kasamdan değil miydi? Önce komilik yaptırdım, aferin böyle çalış, bir gün barmen yapacağım seni dedim, çocuk heyecandan öldü, ama sonra tuvalet temizlettirdim. Öyle gerekmişti. Babasını da çobanken bahçevan yapmışım, ne var? Aydınlık yüzlü ama sıkıntılı bir çocuktuktu, pek sivilceliydi, eğlence peşindeki müşterilerin arasında tuvalet temizlediğinden sıkılırdı, ben de sıkılırdım belki, bilmem, hiç tuvalet temizlemedim daha. Nişan yüzüğünü kız tarafı mı alır acaba, yoksa erkek tarafı mı, aklıma takıldı. Ben hiç nişanlanmadığımdan bilmem.

Elli adam çalışırdı altımda o vakitler, daha havalıydı bura benim zamanımda, peyzaj diye, branç falan diye kimsenin aklına gelmeyen şeylerle uğraşır, falanca soslu kılıçbalığı şişi satar, tuvalet temizliğine ekstra adam tutardım. Sağda solda şöyle böyle söylendiğini duydum, çağırıttım Ahmet'i, " Oğlum

sıkıntın mı var senin?" dedim, "..Başka iş mi var yapacağın da benim yaptırdığım? Müşterinin tuvaletlini temizlemek ağrına mı gidiyor? Para kazanıyorsun, çık burdan sen de bir yerin müşterisi ol! Ye iç sıç istediğin yerde, başkaları da temizlesin!" Bahçevanın oğlu bir durdu, bayağı, ne ben kovulayım dedi içinden herhalde, ne de babam benim yüzümden. Sonra "Kusuyorlar" dedi, "..ağır kokuyor, temizliyorum, yine kusuyorlar. Daha ne kadar kusarlar?"

Yapraklar durmuyor, havadan değil de yerden bitermiş gibi, dökülür gibi değil de bir oyun oynar gibi bir alçalıp bir yükselip adamı damla içmeden sarhoş ediyorlar. Güneş iyice yükseldi ve çıplak ağaçların gölgelerinin arasından öyle bir yeri aydınlattı ki tamam dedim, sahne burada geçecek, dekor hazır: beyaz çimentodan bir açıklık, etrafı çiçek tarhlarıyla çevrilmiş, mevsim dolayısıyla ve peygamberleri artık araba ve insan güttüğü için tarhların boynu bükük, toprakları çiçeksiz. Aksesuarlar nerde? Geliyorlar efendim! Çabuk olun, oyun başlıyor!

Çöp torbalarını beton avluva yıktılar, siyah güdük ağaçlar bitti taşın üstünde sanki. Kayıp köşelerde aylarca gizlenmiş kediler çıktı ortaya birden, tek tek bitiler kenardan köşeden, enikleri bile var yanlarında, gezmeye getirmişler. Gözlerden uzak bir hayattan çıkıp benim çöp dediğim zenginliğe doğru önce kuyruklarını bir dinelttiler. Sandım ki onlar da ganimete ortak olacak, sonra hepsi kuyruklarını indirip teker teker kral gibi kuruldular yere, hareketsiz bekliyorlar. Hadi insanlar yüzük peşinde, hayvanlar neye toplandı? Sonra anladım bunu, çöp karıştıran insanları seyretmeye! Kediler yalandı, güneş efendi bir an söndü çaktı, havada beliren bir kuru yaprağın verdiği sessiz işaretle insanoğlunun tabiata sunduğu gösteri başladı: Bizimkilerin kimi bir çimento torbası bağladı eline, kimi bir çigara yakıp üstüne komple inşaat naylonu geçirdi, tedbirli yüzlerini ağızlarına kadar kapladı bir şeylerle, tedbirsizler ağzına bir şans duası bile almadan daldı hayatın kokulu izlerine. Herkes bir yüzüğün peşine düştü. Torbaların kiminden sadece sıkıştırılmış her renkte yaprak çıktı, kiminden de en olmayacak yemek artığı. Başka ne çıktı dersiniz! Bazı ilginç ev eşyaları, insanların yaşadığını gösteren, bir de piyes, adı da "İnsanlığın Tabiata Oyunu". Hangi prensesindir bu yüzük de herkes seferber oldu çöpü pisliği yakınmadan karıştırıyor? Eski kılıkuyruk garsonlarımdan biri tanıdı beni, şimdi bir poşeti çamaşır ipiyle yüzüne gaz maskesi diye bağlamış, Patron... dedi, anlattı hikâyeyi:

Kapanış günü bir kalantor Azeri geldi, kürklü bir sevgilisi vardı, Acem bir kadın, Hazar tarafından, siyah belugayı kaşıklayışından belli. Adam şampanyalı masada uzanıp sordu ona "İstersin yüzük mü yoksa öpücük mü?" İnsan olan bir an düşünmez mi bunu; yok! Öyle bir öpüş oldu ki patron, inan olsun kızın upuzun saçları hazar mavi yengecinin kiskacına dönüştü altın dişli tumbul Azeri'nin belini büktü, öyle bir öpmüş ki adamı ne el ne parmak kalmış yüzüğü tutacak, bir kelime gibi kaybolmuş ortadan yüzük. Kimse görmemiş de kaybolmadan önce, tek bildikleri havayarperest Azeri'nin arabasına yürürken kızdan gizli bizimkilere sorduğuymuş: "Benim yüzüğü gören var mı? Yere düştü galiba. Elmas da değil, kan kırmızı yakuttu! Mandalay yakutu, ışığı hapseder, kırmızısı mora çalar da bakanı sarhoş eder, aman bulun bana, bulana da benden bin Amerikan doları" demiş. Tam da anlamadım, çöpe girdiği ne malum yüzüğün? "Patron.." dedi poşetmaskeli garson, "..bizim bahçevan Alyiğit abi, tabii adam güdüncü, ne Azeri'den haberi var ne yüzükten, bir ses duymuş dün sabah yaprak süpürürken 'tın tın' diye, bir parıltı görmüş o en son anda, ama üstünde durmamış. Dün öğlen yemeğinde anlatmış, ta çöpler döküldükten sonra, ancak organize olduk, geri getirdik çöp torbalarını bak işte ortaya saçık içindekileri. Yüzük var orda patron, tam bin Amerikan doları."

Öyle bir süratle yağıyor ki şimdi yapraklar Alyiğit haklı,

küfür eder gibi sarı, kırmızı, çürük moru, portakal kabuğu renkli, kimi hâlâ hafif yeşil ama yine de kopmuş, “gidin balık tutun ulan” der gibi, “karıştırmayın çöp ayıp be oltanız da yoksa gidin bir piyango bilet alın” der gibi, insan çöp karıştırır mı şu kedilerden utanın sizi seyrediyorlar yerlere yatmış çoluk çocuk, biz bitmeyiz, koparız daldan yağızız tepenize temizle temizle bitmeyiz 'allahın kulu diyemez ki şu saat biter yaprağın dökmesi şu saat biter kuburun bokun kusmuğun temizliği' der gibi yağızız tepenize, parçalarız aydınlığı üstünüze. Çöpe güz karıştı her şey iyice karman çorman oldu. Birden o, yoksulu teşhire meraklı şımarık güneş yitti kaspar ellerinden gelme kahhar bir pus çöktü, bakamadım artık halkanın peşindekilere, bakamadım bakamam da, bu yüzden duramam orda burda bulurum kendimi yukarda bir yerde, plili kadife perdeye Stanislavski metoduna ne oldu derken bulurum başımı nerelerde; ben dedim insan denen varlığı tiyatro metotlarıyla araştırırım, işi gücü zenginliği bıraktım üç sene kitap okudum sanatımı ilan ettim üç kişi takıldı bazen de beş oldu ama sandım ki insanı.....arkadaş ne insanı ne sanatı yahu; şu manzaraya bak! Gözüyle görmüş olan bile yok Azeri'nin yüzüğünü derken baktım gösterinin sonu; grand finale: bizim Alyiğit ellerine horozun tepesi gibi kırmızı bulaşık eldiveni kafasına da kaynakçının maskesini geçirmiş, maskenin üstüne de ne olur olmaz diyip kasketini koymuş; insan sıfatlı yaratıklarla dolu kötü kokulu, içinde ziyet gizli yığına baktı şöyle bir; konçlarından göbeğinin üstüne kadar mavi çöp naylonu dolamış, çizmelerinin de birine alçı torbası bağlamış, öbürünü bir cephe boyasının plastik kabına sokmuş, bilinen hiçbir mahlukata benzemiyor. Kedilerin hepsi dönüp ona bakakaldılar, şaşkınlıktan korkudan dondular, huzursuz olup korkuyla tısladılar, o küstah kuyrukları hiçbir anlamlı hareket yapamadı, çöp ve insan yığına doğru ağır adımlarla ilerledi bahçevan. Böyle tiyatro böyle bir sanat görmedim. Yüzük peşinde insanlığın rezillikle nişanı; bin Amerikan doları.

Sağ omzumda bir yaprak, yeni ölmüş daha. Ayası yukarı bakıyor, yolunu şaşırmış bir melek gibi, sivri uçları göğe doğru kıvrılmış da sanki bana şu ölü haliyle daha yol gösteriyor. Bir daha yukarı çıkmanın dölünün temsiline tüküreyim! Bir insan durup da “napıyoruz biz, utanırım ben, vazgeçtim” diyip çöpün içinden çekilmedi kenara, bir kedi bile güzel koktu, şunun içinden kendime bir yemek çıkarayım demedi! Her şey bildiğimin tersine gitti boşuna mı anlatmaya uğraştım ben üç yıl insanı! Bu insanı mı! Nasıl bir cahilmişim ben arkadaş! Şimdi derhal aşağıya inmeliyim, insan canlısı hakkında yeni öğrendiğim bu bilgiyi sanatıma uyarlamalı..... Kuru yaprağı ağzıma alıp dişlerimin arasında cıtır cıtır paramparça ediyorum, sapının ucundaki küçük topuzcuğu yumuşak damağımı gödükliyor güldürüyor beni istemediğim halde. Koyversem gözlerimden manasız yaşlar gelecek. Ulan Ahmet, bahçevanın oğlu, mendeburluğun lüzumu yok, abinin ben senin, çağır beni nişanına, ineyim oraya, içer bana rakı aşağıda. Canım burnumda topuz damağımda içim dar! Çağır beni nişanına Ahmet, olamaz mı belki ben de öpücüğü isteyen cinstenim.

FENA BİR GÜN DEĞİLDİ

Furkan Çelikaş

Sezonluk bir işte çalışmak için gelmiştim buraya, üç aylık bir işte çalışacaktım ve ben sadece çalışmak istediğim yeri – büyük bir eğlence parkı– seçtim, işimin hangi departmanda

olacağını bilmiyordum. Bir çeşit kumardı bu ve bana otuz yıllık eski bir rollercoasterda çalışacağımı söylediklerinde kumarı kaybettiğimi anladım.

Sabrımın tükendiği anlardan birisiydi. Üstü kapalı bir alanda çalıştığımdayken güneşin etkisini doğrudan hissetmiyordum; ancak Virginia'nın nemli havası üzerime çökmüştü. Terden yapış yapış bir haldeydim, yaklaşık 10 saattir kırım yere değmemişti ve feci şekilde açtım. Aslında bunların hiçbiri önemli değildi, aklımdaki tek şey bu işten 1 hafta sonra kurtulacak olmamdı, bir de işten sonraki seyahat kısmı için 3 hafta önceden satın almış olduğum Los Angeles'a uçak biletim. Anlamsızca sırtımaya başlamıştım yine, ta ki kontrol odasından yapılan anonsu duyana kadar.

Rollercoasterda bir arıza meydana gelmişti ve yolcuları trenlerden indirmemiz gerekiyordu. Çalıştığım süre boyunca bu tür arızalar her gün, hatta gün içinde birkaç kere yaşanırdı. Böylece fırsattan yararlanarak 5-10 dakika kaytarabilirdik biz de, tabii oturmak yasaktı, ayakta dinlenmeyi öğrenmiştik. Kontrolcü çocuğun durumu teknikerlere bildirmesi ve teknikerlerin olay yerine gelmesi birkaç dakika sürmüştü, asla gecikmezlerdi teknikerler. Yaklaşık yarım saat uğraştıktan sonra bunun sıradan arızalardan olmadığını söylediler, hatta bu arızayı düzeltmeleri bütün günlerini alabilirdi. Tekrar anons yapıldı ve bu durum müşterilere bildirildi. Ve klasik sahne yaşandı, 7 yaşından 80 yaşına kadar bütün insanları barındıran müşteri grubu anlamsız bir hüzne kapıldılar, kimi açıkça protesto etti bizi, kimisi kendi çapında söylendi... Lanet bir rollercoasterın bozulmuş olması üzmüştü onları, 60 dolar bayılarak geldikleri bu koskoca parkta “eğlenebilecekleri” onlarca rollercoaster vardı halbuki. Umurumda değildi bu insanlar, sadece şu tamirin yeterince uzun sürmesini istiyordum; çünkü tamir süresi boyunca iş yapmadığım her saat başı yine de cebime 7.5 dolar girecekti.

Kontrol odasına doğru yürüdüm, Harry vardı odada. Garip bir adamdı Harry. En yaşlı olanımız oydu, kırk yaşında vardı en az ve oldukça kısa boyluydu. Ne zaman iş hakkında konu açılrsa “bu işi bırakıyorum, bir fabrikada iş buldum saati 9 dolara” diyordu. Yanına gittim.

“Ne zaman işi bırakıyorsun, Harry?”

Klasik cevabını verdi. Sonra “Sen?” diye sordu –bu soruyu duymaya bayılıyordum son zamanlarda–.

“Bir hafta sonra kurtuluyorum buradan.”

“İyiymiş. Ülkene mi döneceksin?”

“Hayır, Los Angeles'a gideceğim bir haftalığına.”

“Vay canına! Orada büyüdüm ben, ailem hâlâ orada yaşıyor. Anneme selam söylersin benden.”

O an Harry'e neden Los Angeles'ı bırakıp da bu boktan yere geldiğini sormak içimden, ama vazgeçtim. Ayrıca ne ailesi, ne selamı, nasıl bir Amerikalıydı bu herif?

“Olur söylerim, baksana nasıl bir yer Los Angeles?” Sırf konu açılın diye sormuştum bu soruyu, yoksa haftalardır hatta aylardır araştırıyordum orayı.

“Oldukça güzeldir. Pasifik Okyanusu, Hollywood, Disneyland... Hey, özellikle Disneyland ve Universal Pictures'da bol bol fotoğraf çektirmeyi ve tişört satın almayı unutma.”

“Senin için de bir tane alacağım” dedim. Dalga geçer gibi söylemişti Harry son cümlesini, ama takmadım kafama.

Eric yaklaşlıyordu o sırada. Orada çalışan zenciler arasında favorimimdi, diğerlerinden nefret ediyordum, sinirlerimi bozmak için anlaşmış olmalıydılar.

Harry, Eric'e döndü beni kastederek:

“Baksana, 1 hafta sonra Los Angeles'a gidiyormuş”

“İyi yere gidiyorsun, seni şanslı pezevenk!”

Gülüştüler, zencilerin konuşmalarına alışmıştım, bu yüzden ne dediklerine pek aldırımıyordum. Birkaç saati daha o şekilde geçirdik. Güzel bir gün olmaya başlamıştı, sanki bir

veda armağanıydı bu benim için. En güzel kısmı da, görevimin rollercoaster'ın girişine yaklaşan insanlara, "trenin şu anda arıza halinde olduğunu, teknikerlerin çalıştığını fakat treni ne zaman çalıştırabileceklerinin bilinmediğini ve bu yüzden 'çok üzgün' olduğumu" söylemek olmasıydı. Çalışırken ilk defa eğlendiğimi hissediyordum.

Daha sonra öğle arasına gittim, döndüğümde insanlar bekliyordu kuyrukta. Anlaşılan tamir etmişlerdi treni ama deneme sürüşleri yapılıyordu hâlâ ve müşterilere açılmamıştı henüz. İki deneme turunun ardından bir dahaki tura kapıların açılacağı anonsu yapıldı. İnsanlar alkışlıyordu bizi, sevinçten çığlık atıyorlardı, hatta tebrik ediyorlardı; kendini bir bok sanmıştı mesai arkadaşlarımdan biri bu yüzden.

Kapılar açıldı. Yetmiş yaşında göbekli bir herif karısıyla birlikte en ön sıraya oturdu, arkalarına orta yaşlı zenci bir çift oturdu –onlara nefret dolu bir bakış attım–, onların arkasına 7 yaşında bir çocukla annesi oturdu ve bu şekilde doldu ilk tren, mutluydu insanlar.

Bense 15 dakikalık bir "ziyafetin" -hamburger, kola ve sınırsız patates kızartması- ardından 45 dakikalık bir uyku çekmiştim kendime molada. Bir hafta sonra Los Angeles'a uçacaktım, bu lanet yere bir daha ayak basmayacaktım. Etrafa gülücük saçan suratların arkasındaki yapmacıklığın ve çaresizliğin farkındaydım. Derin bir nefes aldım, ciğerlerime doğru akan nemi hissettim. Tek sorunum insanların, trene binerken sordukları "gözlüğümü nereye koymalıyım?" veya "bu çanta burada dursa bir şey olur mu?" gibi sorularına cevap vermektir. "Fena bir gün değildi" diye düşündüm. Yerimi aldım, kontrolden gelecek talimatı bekledim, düğmeye bastım ve hareket etti tren çığlıkların içinden...

DİYALOG

Suna Güler

–Alo... Alo paşam! Bi'tanem biliyordum arayacağını. Aramaz mı hiç, dedim herkese... Düşünü babası yapıyormuş, tüm harcamaları üstlenmiş belki de seni çağırılmaz dediler. Amcanın karısı da o bozuk Türkçesiyle akli sıra dalga geçiyor benimle, kamera çekimlerini izlermişim... Benim oğlum üç kurusluk harcamaya benim emeklerimi yadsır mı hiç, çağırılmaz mı, dedim. Babası düşünü üstlendiyse, üstlenmiş, şimdi oğul sahibi mi olmuş dedim... Onları büyütürken pavyonlardan çıkıp eve uğramaya bile fırsat bulamıyordu, baba engeline karşın onun eline ekmeğini veren benim, dedim.

Oğlum Özgür'üm, yanlış anlama oğlum! Şunu yaptım bunu yaptım diye takaza etmek değil amacım, onlara öyle söylediğimi anlatmak istedim. Yoksa ne yaptım; görevimdi, zorunluluğumdur. İnan bana, düşlediğimin, istediğimin, sorumluluk duyduğumun yarısını bile

yapabildiğimi sanmıyorum... İyiyim bir tanem, iyiyim... Ben iyiyim, merak etme sen. Siz mutlu olun, sağlıklı olun, bana yeter. Bakarım, bakarım başımın çaresine... Canım! Canım canım, sesini duydum ya, çağırdın ya... Daha ne dilerim Tanrıdan? Ablan gelir değil mi düğüne? Sen niye konuşmuyorsun oğlum? Hay Allah düştü benim geveze çenem, sana hiç fırsat vermedim, değil mi? Alo? Alooo... Aloooo!

–Pardon hanfendi, yanlış oldu galiba.

İÇİMDEKİ ŞİİR HAYVANINI BERBERE KURBAN GÖTÜRÜŞÜMÜN HİKÂYESİ

Oktay Emre

Duvarlar, bir kentin tarihidir. Bakıyorum duvarlara, yediverenler bitiyor içimde. Bakıyorum duvarlara, Bizans paramparça.

Üç gündür yağmur yağıyor duvarlara. İçimde ne varsa buhurlara bulaşıyor. İbrahim gibi, şu şiir hayvanını keseyim diyorum, olmuyor.

Berberin kapısını açtım. Üç defa halimi hatırlıyordum. İyiyim dedim. "Uzun zamandır gelmiyorsun" dedi. "Ben buraya ilk defa geliyorum" demedim. "Hayat işte" demek yapıştı dudaklarıma. Oturdum koltuğa. "Saç mı, sakal mı?" diye sordu. "Boynundan" dedim. "Şu şiir hayvanını sana kurban getirdim! Bakma öyle şaşal şaşal, boynundan ulan, boynundan! İbrahim de öyle yapmamış mıydı? Ellerin titremesin, al o usturayı. Ben tutacağım, sen keseceksin!"

Berber elini yıkamak için musluğu çevirirken, kürtaj masasında bacaklarımı açmış gibi yorgun, araladım kapıyı. Bir kedi çöp kovasına soktu başını. Yağmura aldırmadan poşetleri yırtmaya başladı. Bacaklarımdan sanki harfler sızıyordu. Annem üzülmeyin diye sızıntının kesilmesini bekledim. Bir ağaca verdim sırtımı.

Araba durdu. Gelinle damat, fotoğrafçıya girdi. Parmaklarımla sızıntıyı yokladım. Pıhtılaştı. Evin yolunu tutturdum.

Yeğenim ilk yaş gününde hastalanmış. Odama girdim.

Bindiğim otobüslerde burnuma sürtünen tüm kokuları Erzincan'a kundaklamaya ve "gökyüzündeki dik başlı, özgür uçurtmalara kınalar yakmaya" başladım.

Üç gündür yağmur yağıyor duvarlara. İçimde ne varsa buhurlara bulaşıyor.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara (Mollagürani Mah. Teker Sok. No: 8, Zemin Kat, Osmangazi-BURSA).	E- Posta	: akatalpa@hotmail.com
Danışman	: Nahit Kayabaşı, Gültekin Emre, Serdar Ünver.	Katkı Payı (Akatalpa için)	: 25 TL
Koordinatör	: Yalçın Oğuz (Bursa Edebiyat Kültür [BEK] Derneği Adına).	Posta Çeki	: Ramis Dara adına açılmış 6025702 numaralı hesap
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	Banka hesabı	: Ramis Dara adına Finansbank Fomara Şubesindeki 21329696 numaralı hesap
Yazışma Adresi	: Ramis Dara PK 68 16361 Ulucami – BURSA	Baskı	: Akın Erim Mat. Hocalızade Cad. Setbaşı – Bursa
		Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

Akatalpa Öykü, Ocak 2000'de Bursa'da kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi Akatalpa'nın parasız ekidir.

